

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Caput II. De Repudiata per S. Aug. Janseniana præceptorum aliquorum
impossibilitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

CAPUT II.

*De Repudiata per S. Augustinum
Ianseniana præceptorum aliquo-
rum impossibilitate.*

QUam cassò marte pro asserenda justorum in præceptis quibuldam servandis impotentia & impossibilitate depugnaverit Cornelius Jansenius præsertim ex adscitis ex S. Augustino suppetiis, satiarissimè reor esse demonstratum. Nunc verò, si cui hæc non sufficiant, Augustinum ipsum sicut contra Pelagij, & Cælestij superbam inflatamque naturalem possibilitatem, ita contra nimis depressam Cornelij Jansenij, præsertim in justis volentibus & conantibus præceptorum quorundam potestatem, seu potiùs assertam impotentiam ceu impossibilitatem præliantem vincentemque contueamur.

SECTIO PRIMA.

*Pelagiana possibilitas præceptorum Dei
ab Augustino subvertatur.*

NOS, ait Pelagius, sic tria ista distinguimus, *Pelag. 1.3. de lib. arb.*
& certum velut in ordinem digesta partimur: primò loco POSSE statuimus, secundo VELLE, tertio ESSE. Primum illud, id est POSSE ad Deum propriè pertinet qui illud natura sua contulit: duo vero reliqua, hoc est velle, & esse, ad hominem referenda sunt, quia de arbitrij fonte descendunt. *S. Aug. 1.1. S. Augustinus exponit: Possibilitatem scilicet de Gr Chr. quâ potest homo esse justus: Voluntatem quâ vult esse* *cap. 3.*

esse justus: actionem quâ justus est. Horum trium, primum, id est possibilitatem datam confitetur à creatore naturæ: nec esse in nostrâ potestate, sed eam nos habere, etiamsi nolimus. De hac possibilitate rursus! Pelagius dixit: *Habemus possibilitatem utriusque partis à Deo insitam, velut quamdam ut ita dicam radicem fructiferam atque sæcundam, quæ ex voluntate hominis diversa gignat & pariat, & quæ possit ad proprii cultoris arbitrium vel nitere flore virtutum, vel sentibus horrere vitiorum.*

Pelag. l. 1.

S. Aug. de
Gr. Ch. c. 18.

Non intuens quid loquatur unam eandemque radicem constituit bonorum & malorum, contra Evangelicam veritatem Doctrinam Apostolicam, inquit Augustinus: Nam & Dominus nec arborem bonam dicit posse facere fructus malos, nec malam bonos. Et Apostolus Paulus dicit radicem malorum omnium esse cupiditatem. Admonet, utique intelligi radicem bonorum omnium esse charitatem unde si quæ arbores bona & mala duo sunt homines bonus & malus, quid est bonus homo, nisi voluntatis bonæ, hoc est arbor radicis bonæ? & quid est homo malus nisi voluntatis malæ, hoc est arbor radicis malæ? Fructus autem harum radicum atque arborum facta sunt dicta sunt, cogitata sunt, quæ bona de bona voluntate procedunt, & mala de mala.

cap. 20.

Illæ ergo possibilitas non est, ut iste opinatur, una eademque radix est bonorum & malorum. Aliud enim est Charitas radix bonorum, aliud cupiditas radix malorum, tantumque inter se differunt, quantum Virtus & vitium.

Charitas autem quæ virtus est; ex Deo nobis est, non ex nobis, Scripturâ teste, quæ dicit: Charitas ex Deo est.

cap. 21.

Quare ad huc usque contendit, quod ex illis tribus tantummodo possibilitatem habeamus ex Deo, bonam vero voluntatem, bonamque actionem habeamus

DE PROPOSITIONE I. 105

beamus ex nobis. Quasi vero aliud sit bona voluntas, quam Charitas, quam Scriptura nobis esse clamat ex Deo, & à Patre datam, ut Filij eius simus. Contra eundem agit alibi: Tamquam hoc sit infirmum quod ipse Deus posuit in natura: cætera vero duo quæ nostra esse vult, ita sint firma & fortia, & sibi sufficientia, ut nullo indigeant ejus auxilio: & ideo non adjuvet ut velimus, non adjuvet ut agamus, sed tantummodo adjuvet ut velle & agere valeamus. Contra autem Apostolus; Cum timore, inquit, & tremore vestram ipsorum operamini salutem. cap. 5.

De hac non peccandi possibilitate Pelagius dixerat quod inseparabiliter naturæ insita sit, cui respondet Augustinus: Ubi est inseparabilis possibilitas, & accidere non potest voluntatis infirmitas vel potius voluntatis adjacentia, & perfectionis indigentia. . . . L. denat. & Grat c. 51.

Si de ista hominis natura loqueretur, quæ primo inculcata & salva condita est, utcumque acceptaretur hoc dictum, quod ideo gratiæ Dei tribuenda esset non peccandi possibilitas, quam Deus ejus naturæ indidit (quamquam inseparabilem habere possibilitatem, id est, ut ita dicam inamissibilem non debuit illa natura quæ vitari potuit) Posset & medicum querere qui cæci oculos sanaret, & videndi possibilitatem restitueret quæ fuerat amissa per cecitatem: Quoniam cæcus puto quod velit videre, sed non potest: inest voluntas, sed amissa est possibilitas. Et rursus: Velimus nolumus, habere nos asserit non peccandi possibilitatem, c. 49. quam naturæ insitam dicit. Sed de homine sanis pedibus tolerabiliter dici potest velit, nolit, habet ambulandi possibilitatem: Confractis verò, etsi velit, non habet. Vitiata est natura, de qua loquitur, quid superbit terra & cinis? Vitiata est, Medicum implorat: *Salvum me fac Domine. Clamat:*

mat: *Sana animam meam. Clamat: Quid intercludit has voces, ut defendendo quasi presentem possibilitatem futuram impediatur sanitatem.*

cap. 53.

Fideles orantes dicunt: *Ne nos inferas in tentationem, sed libera nos à malo. Si adest possibilitas, ut quid orant? aut à quo malo liberari orant, nisi maxime de corpore mortis hujus? Unde non liberat nisi Gratia Dei per Jesum Christum Dominum nostrum. Non utique de substantia corporis quæ bona est, sed de vitiis carnalibus, unde liberatur homo nisi Gratiâ Salvatoris, nec quando per mortem corpus discedit à corpore . . . . Orare sinatur, ut sanetur. Quid tantum de naturæ possibilitate præsumitur? Vulnerata, sauciata, vexata, perdita est, verâ confessione, non falsâ defensione opus habet. Gratia ergo Dei non quâ instruitur, sed quâ restituatur, queratur; quæ ab isto sola clamatur non esse necessaria, cum tacetur.*

cap. 55.

Sinatur orare, sinatur adjutorium medici Potentissimi flagitare. Quid contradicitur? quid obstrepitur? quid miser misericordiam Christi petere prohibetur, & hoc à Christianis? Nam & illi cum Christo ambulabant, qui cæcum lumen clamando petere prohibebant. Sed etiam inter tumultum contradicentium audit ille clamantem.

SECTIO II.

Pelagiana diluuntur Argumenta pro naturali possibilitate.

Argum. I.

MAndata Dei gravia non sunt, inquit Cælestius.

Respondet Augustinus: quis nesciat cum præceptum sit generale *Charitas*, quia *finis præcepti est Charitas*, & plenitudo legis est *Charitas*, non esse grave quod diligendo fit, non timendo?

L. 6. de perf. Iustitiac. 10.

Labo-

DE PROPOSITIONE I. 107

Laborant autem in Dei præceptis qui ea timendo conantur implere; sed perfecta Charitas foras mittit timorem, & facit præcepti sarcinam non solum non prementem onere ponderum, verum etiam sublevantem vice pennarum. Quæ tamen Charitas ut habeatur, etiam tanta, quanta in corpore mortis hujus haberi potest, parum est nostræ voluntatis arbitrium, nisi adjuvet *Gratia Dei per Jesum Christum Dominum nostrum*. Diffunditur quippe in cordibus nostris, quod sæpè dicendum est, non per nos ipsos, sed per *Spiritum Sanctum qui datus est nobis*.

Nec aliam ob causam Scriptura commemorat non esse gravia divina præcepta, nisi ut anima, quæ illa gravia sentit, intelligat se nondum accepisse vires, quibus talia sint præcepta qualia commendantur, levia atque suavia, & oret gemitu voluntatis, ut impetret donum facultatis.

Nec cum ea gravia sentit desperando frangatur, sed ad quærendum petendum, pulsandumque cogatur,

Pelagius frequenter objicit illud Apostoli: *Cum Gentes quæ legem non habent naturaliter quæ legis sunt faciunt.*

Respondet Augustinus: *natura Generis humani si potest sibi sufficere ad implendam legem, perficiendamque justitiam, de præmio debet esse securæ, hoc est de vitâ æternâ, etiamsi in aliqua gente aut aliquo superiori tempore fides eam latuit sanguinis Christi: Non enim injustus Deus qui Justos fraudet mercede Justitiæ, si non eis est annuntiatum Sacramentum divinitatis & humanitatis Christi. . . & iterum: Quod si fieri potuit, aut potest, hoc ego dico quod de lege dixit Apostolus: ergo Gratis Christus mortuus est.*

Respondet secundò: *nec moveat, quod NATURALITER EOS DIXIT QUÆ LEGIS SUNT FACERE non*

Argum. 2.
Pelag. Rom.
2. V. 14.
L. de nat. &
grat. c. 2.

108 LIBER PRIMUS

non Spiritu Dei, non fide, non gratiâ: hoc enim agit Spiritus gratia, ut imaginem Dei in qua naturaliter facti sumus, instauret in nobis. Vitium quippe contra naturam est, quod utique sanat gratia. Propter quam Deo dicitur: MISERERE MEI, SANA ANIMAM MEAM QUIA PECCAVI TIBI. Proinde NATURALITER HOMINES QUÆ LEGIS SUNT FACIUNT: Qui enim hoc non faciunt, vitiose faciunt. Quo vitio lex Dei est deleta de cordibus.

L. de Sp & lit. c. 27.

Respondet tertio ad Evangelium pertinent Gentes, quibus lex in cordibus scripta est. Eis quippe credentibus Virtus Dei est in salutem: quibus autem Gentibus bene operantibus gloriam & honorem pacemque promitteret ex Evangelij gratiam constitutis?

cap. 28.

Respondet quarto. A cujus gratiâ si alieni sunt illi, de quibus agimus: quid eis proderunt excusantes cogitationes IN DIE QUANDO JUDICABIT DEUS OCCULTA HOMINUM, nisi fortè ut mitius puniantur? Sicut enim non impediunt à vita æterna justum quadam peccata venialia, sine quibus hæc vita non ducitur: Sic ad salutem æternam nihil prosunt impiorum aliqua bona. sine quibus difficillimè vita cujuslibet pessimi hominis invenitur.

cap. 27.

Rationem adducit cap. præcedenti, quia in illis impiis quadam facta vel legimus, vel novimus, vel audivimus, quæ secundum justitiæ regulam non solum vituperare non possumus, verum etiam meritò rectèque laudamus: quamquam, si discutatur, quo sine fiant vix invenitur, quæ justitiæ debitam laudem deferentemque mereantur.

cap. 28.

Quia non usque adedò in animâ humanâ imago Dei terrenorum affectuum labe detrita est, ut nulla in eâ velut lineamenta extrema remanserint, vade meritò dici possit etiam in ipsâ impietate vitæ suæ facere aliqua legis vel sapere.

Ju-

DE PROPOSITIONE I. 109

Juliano eundem Apostoli locum objectanti *L. 4. cont. Iul. c. 3.*
 responderet: *per hos* (de quibus Apostolus) *probare conatus es, etiam alienos à fide Christi veram posse habere justitiam, eo quod isti, teste Apostolo, naturaliter QUÆ LEGIS SUNT FACIUNT. Ubi quidem dogma vestrum, quo estis inimici gratia Dei, quæ DATUR PER JESUM CHRISTUM DOMINUM nostrum, evidentius expressisti: introducens hominum genus quod placere Deo possit sine fide Christi, lege natura. Hoc est, undè vos maximè Christiana detestatur Ecclesia.... Non invenisti quomodo in tuam posses detorquere sententiam, quod ad Hebræos scriptum est: SINE FIDE IMPOSSIBILE est PLACERE DEO... Et tamen cum sine fide IMPOSSIBILE SIT PLACERE DEO, tibi virtutes sine fide sic placent, ut veras prædices; & rursus, quasi te pœnituerit laudis earum, steriles pronuntiare non dubites. Isti ergo qui naturali lege sunt justii an placent Deo, & ex fide placent: quia sine fide impossibile est placere Deo,, Et ex qua fide placent nisi ex fide Christi?*

Ideòque dicuntur sinè lege NATURALITER quæ legis sunt facere, quia ex Gentibus venerunt ad Evangelium non ex circumcisione cui lex data est, propterea NATURALITER, quia ut crederent ipsa in eis est per Dei gratiam correcta natura. Nec per eos potes probare quodvis, etiam infideles veras posse habere virtutes, sunt quippe isti fideles. Aut si fidem non habent Christi, rectè nec justii sunt, nec Deo placent: cum SINE FIDE PLACERE SIT IMPOSSIBILE. Sed ad hoc eos in die judicij cogitationes suæ defendent, ut tolerabilius puniantur, quia naturaliter quæ legis sunt utcumque fecerunt scriptum habentes in corâibus opus legis hæcenus, ut alius non facerent quod perpeti nollent: hoc tamen peccantes, quod homines sine fide non ad eum finem ista opera retulerunt, ad quem referre debuêrunt.

IIO LIBER PRIMUS

runt. Minus enim Fabricius quam Catilina puniē-
tur; non quia iste bonus, sed quia minus malus:
& minus impius, quam Catilina. Fabricius non
veras virtutes habendo, sed à veris virtutibus non
plurimum deviando. Instanti verò Juliano: E-
runtne in damnatione sempiterna in quibus erat
vera iustitia?

Respondet Augustinus: O! vocem impudentiā
majori præcipitem! non erat inquam in eis vera ju-
stitia; quia non actibus sed finibus pensantur
officia,

Et Juliano iterum dicenti: Ego sterili ter bo-
nos dixi homines qui non propter Deum faciendo,
non ab eo vitam consequuntur æternam:

Respondet: Iustus ergò Deus & bonus bonos
est in mortem missurus æternam? . . . Quod ad me
pertinet, hoc scio quia non ea facit voluntas bo-
na. Voluntas quippe infidelis atque impia non est
bona. Dicantur secundam te hujusmodi volun-
tates arbores Bona, sufficit quod apud Deum
steriles sunt, ac per hoc non bona. Sint inter
homines fructuose, inter quos sunt & bona, te
Auctore, te laudatore, si vis etiam plantatore:
dum tamen illud velis, nolis, obtineam quod amor
mundi, quo quisque amicus est hujus mundi non
est à Deo: Amor autem Dei quò pervenitur ad
Deum non est nisi à Deo Patre per Jesum Chri-
stum in Spiritu sancto. Per hunc amorem creato-
ris benè quisque utitur etiam creaturis. Sine hoc
amore Creatoris, nullus quisquam benè utitur
creaturis.

SECTIO

S E C T I O III.

*Absoluta Manichæorum, impossibilitas
cavendi mali ab Augustino refutatur.*

SI naturâ vel necessitate iste motus existit, culpa
Spabilis esse nullò pacto potest. . . . Nec ex eo
quod naturaliter movetur rectè vituperari potest: Argum. 1.
Lib. 3. de
lib. arb. c. 10
quia etiamsi ad perniciem movetur, naturæ ta-
men necessitate compellitur. Porro quia istum
motum non dubitamus esse culpabilem, omnino
negandum est esse naturalem. . . . Hinc est quòd
lapidem si quis dicat peccare quod pondere suo
tendit in infirma, non dicitur ipso lapide stolidior,
sed profectò demens judicatur; animum verò pec-
cati arguimus, cum eum convincimus superioribus
desertis ad fruendum inferiora præponere.

Quid opus est quæri, unde iste motus existat,
quò voluntas avertitur ab incommutabili bono ad
Commutable bonum: cum eum non nisi animi, &
voluntarium & ob hoc culpabilem esse fateamur?
omnisque de hac re disciplina utilis ad id valeat,
ut eò motu improbatò atque cohibitò voluntatem
nostram ad perfruendum sempiternò bonò à lapsu
temporalium convertamus? Ibid.

Si enim hoc debet quisque quod accepit, & sic
homo factus est, ut necessariò peccet, hoc debet ut
peccet. Cum ergò peccat, quod debet facit: quod
si scelus est dicere, neminem natura sua cogit ut
peccet. Argum. 2.
cap. 16.

Quid ergò Cause est, cum dubitandum putemus,
voluntate nos laudabilem & beatam vitam, volun-
tate turpem & miseram mereri ac degere? non
enim justè vindicarentur, nisi fierent voluntate.
Non est cui rectè imputetur, nisi volenti. L. I. c. 13.
cap. 1.

An

L. 3. c. 18.

An fortè violenta est & cogit invitum...
 Quaecumque ista Causa est voluntatis, si non ei
 potest resisti, sine peccato ei ceditur: si autem po-
 test, non ei cedatur, & non peccabitur. An fortè
 fallit incantum? ergò caveat ne fallatur. An tanta
 fallacia est, ut cavèri omnino non possit? Si ira
 est, nulla peccata sunt. Quis enim peccat in eo,
 quod nullò modo cavèri potest? peccatur autem,
 Cavèri igitur potest.

Et tamen etiam per ignorantiam facta quedam
 improbantur & corrigenda judicantur, sicut in di-
 vinis Auctoritatibus legimus. Ait enim Apostolus:
 MISERICORDIAM CONSEQUITUS SUM, quia igno-
 rans feci.

Sunt etiam necessitate facta improbanda, ubi
 vult homo rectè facere & non potest. Sed hæc om-
 nia hominum sunt ex illà mortis damnatione ve-
 nientium: nam si non est ista pœna hominis sed
 natura, nulla ista peccata sunt. si enim non rece-
 ditur ab eò modo quò naturaliter factus est, ita ut
 melius esse non possit, ea quæ debet facit cum hæc
 facit.

Nec mirandum est quòd vel ignorando non ha-
 beat arbitrium liberum voluntatis ad eligendum
 quid rectè faciat: vel resistente carnali consuetu-
 dine, quæ violentia moralis successionis quodam
 modo naturaliter inolèvit, videat quid rectè facien-
 dum sit, & velit, nec possit implere. Illa est enim
 peccati pœna justissima, ut amittat scire quid rectum
 sit: & qui rectè facere cum posset noluit, amittat
 posse cum velit.

Cum autem de liberà voluntate rectè faciendi lo-
 quimur, de illà scilicet, in quâ homo factus est
 loquimur. Assumpsit Augustini verba Pelagius,
 ut naturalem probaret possibilitatem.

L. de nat. & Respondet Augustinus: Agnosco verba mea sunt;
 Grat. c. 67. sed etiam ipse dignetur agnoscere superius cuncta
 quæ

DE PROPOSITIONE I. 113

quæ dicta sunt. De Gratiâ quippè Dei agitur. . . .
 Non de impossibilitate Justitiæ. Potest ergò ei causæ
 quæcumque illa est resisti? potest planè. Nam in hoc
 adjutorium postulamus dicentes, ne nos inferis in-
 tentationem. Quod adjutorium non posceremus, si
 resisti nullò modo posse crederemus. Potest peccatum
 cavèri, sed opitulante illo qui non potest falli. Po-
 steà ostendit se nec adjutorium Dei exclusisse (lib.
 3, de lib. arb. c. 18.) Ubi dixit rectè fortasse que-
 rerentur, si erroris & libidinis nullus Victor
 existeret. Cùm verò ubique sit præsens qui multis
 modis per Creaturam sibi Domino servientem aver-
 sum vocet, doceat credentem, consoletur sperantem,
 diligentem adhortetur, conantem adjuvet, exaudiat
 deprecantem: non tibi deputatur ad culpam quod
 invitus ignoras, sed quod negligis quærere quod ig-
 noras: nec illud quod vulnerata membra non colligis,
 sed quod valentem sanare contemnis. Hinc conclu-
 dit Augustinus: Ita exhortatus sum ad rectè viven-
 dum & gratiam Dei non evacuari, sine quâ natura
 humana tenebrata atque vitiosa illuminari non
 potest & sanari.

Quòd autem, inquit, ex vitiis nature, non ex cap. 66.
 conditione nature sit quadam peccandi necessitas,
 audiat homo, atque ut eadem necessitas non sit,
 discat Deo dicere: de NECESSITATIBUS MEIS EDUC
 ME: Quia & in hujusmodi oratione certamen est
 adversus tentatorem de ipsâ contra nos necessitate
 pugnantem: ac per hoc opitulante Gratiâ PER JESUM
 CHRISTUM & mala necessitas removèbitur, & li-
 bertas plena tribuètur.

H

SEC.

Objecta per Pelagianos Manichæa impossibilitas ab Augustino repudiatur.

3. Aug. l. 1.
ad Bonif. c. 2.

Dicunt illi Manichæi, ait Julianus, quibus modò non communicamus, id est, toti isti quibus dissentimus, quia enim hominis peccato, id est Adæ, liberum arbitrium perierit, & nemo jam potestatem habeat bene vivendi, sed omnes in peccatum carnis suæ necessitate cogantur.

Respondet Augustinus: Quis autem nostrum dicat quod primi hominis peccato perierit liberum arbitrium? de humano genere libertas quidem perit per peccatum, sed illa quæ in Paradiso fuit, habendâ plenam cum immortalitate justitiam, propter quod natura humana divinâ indiget gratiâ dicente Domino: si vos filius liberaverit, tunc verè liberi eritis: utique liberi ad tenè justique vivendum. Nam liberum arbitrium usque adeo in peccatore non perit, ut per illud peccent, maximè omnes qui cum alectatione peccant, & amore peccati, hoc eis placet quod eis libet.

cap. 3.

Non itaque, sicut dicunt, Nos quidam dicere, & iste audeat insuper scribere, OMNES IN PECCATUM VELUTI INVITI CARNIS SUÆ NECESSITATE COGUNTUR; sed si jam in eâ aetate sunt, ut propriæ mentis utantur arbitrio, & in peccata suâ voluntate præcipitantur. Neque enim agit in eis etiam qui suadet, & accipit, nisi ut peccatum voluntate committant vel ignorantia veritatis, vel delictatione iniquitatis, vel utroque malo & cecitatis & infirmitatis. Sed hæc voluntas quæ libera est in malis, quia delictatur malis, ideò libera non est in bonis, quia liberata non est. Non potest homo boni
alim

DE PROPOSITIONE I. 115

aliquid velle nisi adjuvetur ab eo, qui malum non potest velle, hoc est, gratia Dei PER JESUM CHRISTUM DOMINUM NOSTRUM. Ac per hoc bona voluntas qua se abstrahit à peccato fidelis est, quia justus ex fide vivit. Ad fidem autem pertinet credere in Christum: & nemo potest credere in eum, hoc est VENERE AD EUM, nisi FUERIT ILLI DATUM.

Ille trahitur ad Christum, cui datur ut credat in Christum. Datur ergo potestas ut Filij Dei fiant qui credunt in eum. Qua potestas nisi detur à Deo, nulla esse potest ex libero arbitrio, quia nec liberum in bono erit, quod liberator non liberaverit, sed in malo liberum habet arbitriam, cui delectationem malitiæ vel occultus vel manifestus deceptor inseruit, vel ipse sibi persuasit.

Dixerat Julianus eum, cujus voluntatem nos dicimus à Domino præparari ita fieri voluntatis bonæ, ut bonum velle cogatur.

Respondet Augustinus: Quod absit ut dicatur à nobis: Si enim cogitur non vult. Et quid absurdius, quam ut dicatur nolens velle quod bonum est? ... L. 1. op. post
cap. 100.
Natura humana, quamvis mutabilis, quantum ad id pertinet quod condita est, bona est: quæ non solum sine vitio facta est, verum etiam per vitium mala est, capax est boni quo bona fit. Hac vera sententia fallacem Manichæorum evertit insaniam.

Cum igitur S. Augustinus tanto conamine amoliatur à se Manichæorum impossibilitatem, videtur Calvinianam & Lutheranam, priusquam exortæ sunt, hæreses confutasse, ut non injuriâ Sacra Tridentina Synodus Augustini verbis sanctionem suam confirmaverit, vetueritque uti voce à Patribus damnatâ, *impossibilia homini justificatio præcepta*. Nam quod in Manichæis detestati sunt Patres priores asserentibus propter naturam malam non posse vitari peccatum; id in posterioribus execratur Ecclesia non quidem

Hæ

prop-

propter commixtionem naturæ malæ, sed propter corruptionem factam per Adam affirmantibus præcepta homini quantolibet gratiæ adjutorio munito esse *impossibilia*, signanter Præceptum: *Non concuifces*: & tamen semper peccari in eo quod cavêri non potest.

Et quemadmodum Augustinus cum propter necessitatem quam iam à se assertam, Manichæis favisse videretur atque impossibilitatem boni operis voluntati humanæ adficiuisse; ipse sui interpretem egit, ostenditque nullam vel ignorantiam aut difficultatem esse hujusmodi, ut Deo opitulante, superari non possit, adeoque nullum homini præceptum *impossibile*; ita & Tridentina Synodus: *Deus impossibilia non jubet, sed jubendo admonet facere quod possis, & perere quod non possis, & adjuvat ut possis.*

Admittit quidem Augustinus *impossibile esse naturæ bene agere ad sensum Pelagianorum*, sive solis suis viribus frætæ. Admittit etiam *impossibile legi*, juxta illud Apostoli: *Quod impossibile erat legi, hoc est per carnalem præsumptionem, quâ superbi ignorantes Dei justitiam, & suam volentes constituere, Justitia Dei non sunt subjecti*, ut ipse exponit. At inficiatus est semper illam absolutam quam Manichæi delirabant, quamque Augustino Pelagiani affingebant impossibilitatem. Unde & Pelagio objicienti: *Quomodo Deo pro illius peccati reatu subditus esse poterit, quod suum non esse cognoverit? suum enim non est, si necessarium est. Aut si suum est, voluntarium est: & si voluntarium est, vitari potest.*

Respondet: *Nos respondemus, suum est omnino, sed vitium quo committitur nondum omni ex parte sanatum est: quod quidem ut inolesceret, de non rectè usâ sanitate descendit. Ex quo vitio jam malè valens vel infirmitate, vel cecitate plura committit.*

Pro

L. 3. ad Bo-
nif. c. 2.

L. de nat. &
Grat. c. 30.

Pro quo supplicandum est ut sanetur, & deinceps in perpetua sanitate vivatur; non superbiendum quasi homo eadem potestate sanetur, quâ potestate vitiatus est.

Similiter ait alibi: *Ut in peccatum irret, sufficit ei liberum arbitrium quo se ipse vitia vit: ut autem redeat ad iustitiam, opus habet medico, quoniam sanus non est; opus habet vivificatore, quia mortuus est.* cap 23.

CAPUT III.

De Impossibilitate Præceptorum à Pelagro & Cælestio objecta,

Et quemadmodum in his, ita in Jansenio per Maximum Doctorem Ecclesiæ refutatâ.

PRænominati Pelagiani dogmatis Principes non modò Manichæam, quæ absoluta est, & omne voluntarium perimit, impossibilitatem invidiosissimè Catholicis in Augustinum arietando impugnerunt; sed alteram quamdam relativam ad Præsentem humani generis statum impossibilitatem, velut absurdam Christianis auribus objectârunt, quam ex gratiæ necessitate ad bonum fluere contendebant. Neque enim cum Manichæis, & Calvinistis existimabant cum gratiâ præcepta nullo pacto adimpleri posse, quin potius sine gratia quidem posse, sed cum gratia *facilius* posse concedebant, prout ipse Augustinus frequenter observat, signanter Epistola 106. ex libro Pelagii dicentis: *Ideo Dei gratiam hominibus dari, ut quod facere per liberum jubentur arbitrium, facilius possint* Aug ep^o Ex libro de Gr. Ch. c. 29.